

Meningkatkan Penggunaan Kata Sendi Nama Melalui Kaedah Imlak

Mohamed Ali Mohamed Iqbal

mohamed_ali_mohamed_iqbal@moe.edu.sg

Sekolah Rendah Bendemeer

Siti Zulaikha Zainal Abidin

siti_zulaikha@moe.edu.sg

Sekolah Rendah Greendale

Abstrak

Kajian ini bertujuan untuk mengupas keberkesanan kaedah imlak dalam proses pengajaran dan pembelajaran (P&P) terutama dalam aspek kata sendi nama. Kaedah imlak ini mungkin dianggap lapuk tetapi amat bermanfaat apabila digandingkan dengan teori pemprosesan maklumat dan teori beban kognitif. Lantas, kaedah imlak ini dijadikan sebagai agen perangsang dalam menyelesaikan ketidakcekapan murid dalam penguasaan kata sendi nama. Berpandukan kerangka konseptual yang dibina, kajian ini telah dilaksanakan di tiga buah sekolah dan melibatkan 45 murid. Analisis kuantitatif dan kualitatif yang dijalankan telah meraih nilai-nilai min tinggi dan pandangan positif oleh pemerhati. Penilaian praujian dan pascaujian turut menunjukkan peningkatan penguasaan kata sendi nama dalam kalangan murid. Oleh itu, kaedah imlak dapat disahkan sebagai kaedah yang berkesan dalam P&P.

Kata Kunci: kata sendi nama, kaedah imlak, *Germane*

PENGENALAN

Landskap pengajaran dan pembelajaran (P&P) bahasa Melayu telah banyak berubah dan berdepan dengan pelbagai cabaran. Zaleha Ahmad dan Zubaidah Othman (2014) menyenaraikan beberapa cabaran seperti kurangnya pendedahan terhadap bahan bacaan Melayu, keterbatasan penguasaan kosa kata dan kurangnya penekanan terhadap penggunaan bahasa Melayu di rumah. Secara tidak langsung, cabaran-cabaran sedemikian telah memincangkan prestasi penguasaan bahasa Melayu murid-murid di sekolah. Salah satu aspek yang terjejas ialah penguasaan kata sendi nama dalam kalangan murid-murid. Murid diteliti kurang berkeupayaan untuk menggunakan kata sendi nama dengan yakin dan tepat.

Maka itu, seorang guru harus bijak menggunakan pengetahuan pedagogi yang sedia ada agar dapat menangani kelemahan murid itu. Dengan bersandarkan teori-teori pembelajaran, guru boleh memilih strategi yang sesuai bagi membantu murid-murid menguasai penggunaan kata sendi nama dengan lebih baik. Dalam hal ini, kaedah imlak telah dikenal pasti sebagai salah satu strategi P&P yang berkesan dalam membantu meningkatkan penguasaan bahasa terutama penggunaan kata sendi nama. Memang tidak dapat dinafikan bahawa sesetengah pihak berpendapat bahawa kaedah imlak merupakan satu strategi P&P lapuk, seperti yang dinyatakan oleh Alkire (2002). Namun, strategi ini masih lagi mempunyai pelbagai kekuatan yang dapat digunakan bagi membantu murid dalam penguasaan dan meraih pencapaian lebih baik bagi penggunaan kata sendi nama. Misalnya, kaedah imlak ini dapat digunakan dengan memanfaatkan unsur pengulangan dan elemen audio visual yang wujud dalam imlak serta disampaikan secara berperingkat-peringkat.

TUJUAN KAJIAN

Kajian ini dijalankan untuk:

1. menilai keberkesanan kaedah imlak dalam meningkatkan tahap penguasaan dan penggunaan enam kata sendi nama; dan
2. menganalisis tahap penguasaan dan penggunaan enam kata sendi nama dalam kalangan murid.

PERNYATAAN MASALAH

Kata sendi nama merupakan salah satu komponen bahasa dalam sukatan pelajaran sekolah rendah. Walaupun murid-murid diajar dan diberikan latihan, mereka masih kurang cekap dalam penguasaan kata sendi nama. Pertama, murid-murid kurang mahir menggarap fungsi kata sendi nama, iaitu kata sendi nama hadir sebagai inti dalam frasa sendi nama dan diikuti pula dengan kata nama. Kelemahan ini pula dapat diteliti semasa murid menyelesaikan latihan menyusun atau membina ayat. Antara isu yang menyebabkan timbulnya masalah ini ialah kurangnya pengajaran dan contoh-contoh teks atau ayat yang menggunakan kata sendi nama secara eksplisit. Misalnya, seorang murid mungkin didedahkan kepada pelbagai teks dengan tujuan mengasah kemahiran membaca. Oleh sebab pengulangan dan pengukuhan kurang dilakukan terhadap komponen kata sendi nama itu, pengetahuan terhadap penggunaan kata sendi nama itu hanya tersimpan dalam ingatan jangka pendek. Kesannya, pengetahuan itu tidak dapat dipindahkan kepada ingatan jangka panjang. Oleh hal yang demikian, murid-murid kurang berkemampuan untuk menguasai kata sendi nama.

Kedua, terdapat segolongan besar murid yang masih keliru terhadap penggunaan kata sendi nama yang tepat. Kelemahan ini dapat dikesan khususnya dalam komponen melengkapkan ayat atau teks. Kelemahan ini mungkin disebabkan strategi pengajaran yang tidak dilakukan secara berperingkat-peringkat dan berhubung kait. Misalnya bagi pengajaran pertama, kata sendi nama 'di' dan 'ke' diajar secara berpasangan. Selang beberapa unit, pengajaran kedua pula akan merangkumi kata sendi nama 'dari' dan 'daripada'. Namun, perkaitan antara kedua-dua inti pengajaran itu tidak disentuh atau kurang ditekankan. Hal ini akan berlaku untuk pelajaran-pelajaran yang seterusnya. Justeru, murid-murid masih lagi keliru tentang penggunaan kata sendi nama kerana fungsi nahu bertumpang tindih antara satu sama lain seperti yang dibincangkan Hajiyah (2010).

Masalahnya, skema atau pengetahuan yang dibentuk semasa P&P mengenai kata sendi nama itu wujud dalam ingatan jangka panjang murid secara berasingan. Hal ini mengehadkan kemampuan murid untuk mengaktifkan pengetahuan sedia ada mereka dan membuat jalinan antara pengetahuan itu

dengan pengetahuan yang akan diajar. Justeru, keterbatasan ini menyukarkan dan mengelirukan pemahaman murid terhadap kata sendi nama itu. Sekiranya pengetahuan itu dapat diajar secara berperingkat-peringkat serta dikaitkan dengan pengajaran sebelumnya, ini akan mewujudkan suatu wadah terbaik bagi menjamin pembelajaran yang mendalam dan berkesan.

Justeru, sebuah strategi yang sesuai harus dilaksanakan untuk mengekalkan tahap intensiti pembelajaran yang optimum dalam sebuah jangka masa P&P yang singkat dan padat agar dapat menyelesaikan permasalahan yang timbul. Bertepatan dengan perspektif ini, kaedah imlak merupakan strategi yang sesuai disebabkan faktor-faktor ketersauran yang memberangsangkan.

KAJIAN LEPAS

Antara kajian-kajian terawal yang berkaitan ialah kajian Hameelah Adnan (2006) yang bertajuk *Meningkatkan Penguasaan Penggunaan Imbuhan Awalan, Akhiran dan Apitan dalam Mata Pelajaran Bahasa Melayu Menggunakan Kaedah Imlak*. Beliau menyedari bahawa murid-muridnya kurang menguasai penggunaan imbuhan ketika membina ayat dalam karangan. Justeru, beliau memanfaatkan kaedah imlak supaya murid-murid didedahkan kepada struktur ayat yang gramatis. Pada masa yang sama, mereka dapat mengenal pasti dan mencontohi struktur ayat yang diperdengar dan dibacakan melalui kaedah imlak. Berdasarkan refleksi keseluruhan, beliau mendapati murid-muridnya lebih aktif dan terlibat dalam sesi P&P. Dalam pada itu, pencapaian murid dalam ujian karangan turut meningkat sekaligus menyokong kajian tindakan beliau itu. Justeru, kajian awal ini memberikan keyakinan bahawa kaedah imlak berkesan digunakan sebagai strategi P&P untuk mengajar pengetahuan bahasa.

Selain itu, sebuah artikel oleh Ngozi (2011) yang bertajuk *Dictation as a Veritable Tool for Language Proficiency on Project Educational Reform in Nigeria* turut menyokong tujuan kertas kajian ini. Ngozi berpendapat bahawa kaedah imlak sekiranya dilaksanakan dengan berkesan akan meningkatkan penguasaan bahasa Inggeris murid-murid. Dalam konteks ini, murid-murid Ngozi mengambil bahasa Inggeris sebagai bahasa kedua di sekolah. Beliau menjelaskan bahawa kaedah imlak ini bukan sahaja boleh digunakan sebagai

kaedah penilaian tetapi membantu murid mengasah kemahiran mendengar dan menulis, serta mengukuhkan struktur dan penguasaan kosa kata. Secara tidak langsung, kaedah imlak menggalakkan kesedaran sendiri murid-murid terhadap penggunaan bahasa. Perspektif yang diketengahkan Ngozi ini amat positif dan boleh dijadikan sandaran ketika merancang untuk menjalankan kajian ini.

Akhir sekali, kajian ini merujuk kepada kajian Domsy (2015) yang meneliti keberkesanan kaedah imlak, *The Effect of Standard Dictation on Grammar Learning Ability of Young Iranian Beginner EFL Learners*. Kajian ini mengetengahkan pandangan bahawa kaedah imlak mengajak murid untuk memberikan perhatian terhadap struktur-struktur tatabahasa. Aspek ini menyokong sebab kaedah imlak dipilih sebagai wadah intervensi dalam kajian. Selain itu, beliau turut meraih dapatan yang memberangsangkan melalui kajian lapangan. Kumpulan eksperimen jelas meraih pencapaian yang lebih baik berbanding kumpulan terkawal. Pada masa yang sama, beliau turut menambah bahawa murid-murid lebih bertanggungjawab terhadap pembelajaran mereka sendiri. Oleh itu, rumusan Domsy dapat mengesahkan bahawa kaedah imlak ini memang satu strategi yang amat efektif dalam pengajaran tatabahasa. Kesimpulannya, kajian-kajian terawal ini amat membantu dalam membuat perancangan dan penambahbaikan terhadap kajian yang dilakukan ini.

KAEDAH KAJIAN

Bahagian ini bertujuan untuk menerangkan teori pemprosesan maklumat dan teori beban kognitif yang dijadikan kerangka dalam kajian tersebut. Dalam pada itu, kaedah imlak turut akan didefinisikan dan dijelaskan. Akhir sekali, pepadanan dan keselarian kedua-dua teori dan kaedah imlak ini secara operasional akan digambarkan dalam sebuah kerangka konseptual.

Teori Pemprosesan Maklumat

Menurut Atkinson dan Shiffrin (1968:90), teori ini menganggap ingatan manusia seperti sebuah komputer. Seorang murid akan memproses maklumat yang dipelajari menggunakan proses input dan output seperti sebuah komputer. Maklumat atau pengetahuan yang diterima itu diperoleh daripada persekitaran

dan pembelajaran. Maklumat diproses dan disimpan dalam ingatan untuk digunakan pada bila-bila masa sahaja. Gagne (1985) sebagai pengasas teori ini mengemukakan model pemprosesan maklumat yang dapat dipecahkan kepada tiga mode.

Pertama, ingatan deria yang memperlihatkan rangsangan-rangsangan dari persekitaran luar diterima saraf otak melalui deria-deria manusia terutama audio dan visual. Rangsangan-rangsangan ini boleh dianggap sebagai pengetahuan bahasa yang diajar dalam sebuah strategi P&P. Kedua, ingatan jangka pendek yang akan melibatkan proses menapis, menyusun dan mensintesis rangsangan yang diinputkan pada awalnya oleh ingatan deria. Dalam konteks ini, ingatan jangka pendek berupaya untuk mentafsir pengetahuan bahasa yang telah dipersepsikan oleh murid tersebut. Mode ingatan jangka pendek merupakan mode yang paling penting. Hal ini disebabkan murid boleh melalui proses lupa atau ingatan yang bergantung pada tahap intensiti pengulangan yang dilakukan pada mode ini.

Sekiranya pengukuhan atau perkaitan dengan pengetahuan sedia ada tidak dilakukan, kemungkinan murid akan mengalami proses lupa. Pengetahuan bahasa itu akan lenyap daripada ingatan jangka pendek lalu tidak dapat dipindahkan kepada ingatan jangka panjang. Sekiranya huraian lanjut atau pengulangan dapat dilakukan secara berkesan, pengetahuan bahasa itu dapat dipindahkan kepada ingatan jangka panjang. Ingatan jangka panjang yang merupakan mode ketiga ialah mode penyimpanan seperti sebuah gudang maklumat. Setiap maklumat yang dipindahkan ke sini akan kekal tersimpan buat masa yang agak lama dan boleh dicungkil kembali pada bila-bila masa sahaja. Oleh sebab itu, Slate dan Charlesworth (1988) menekankan bahawa model ini merupakan komponen penting dalam strategi P&P.

Teori Beban Kognitif

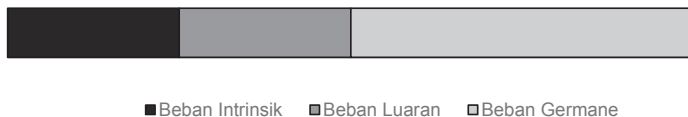
Teori Beban Kognitif meneliti hubungan antara input pembelajaran dan hasil belajar dengan memperhatikan kemampuan dan keterbatasan kognitif manusia. Plass, Moreno dan Brunken (2010) menjelaskan bahawa setiap manusia mempunyai keterbatasan kognitif yang berbeza-beza. Namun, variasi dalam input atau muatan pembelajaran seseorang yang sesuai dapat menjamin

pembelajaran yang lebih efektif. Dalam buku Moray (1979), beliau menambah bahawa penyerapan input pembelajaran itu tidaklah berlaku serta merta tetapi bergantung pada kemampuan seseorang itu untuk memenuhi keperluan tugas. Ini merujuk kepada keperluan untuk mengimbas kembali, memahami konsep-konsep pembelajaran baharu dalam ingatan jangka pendek dan menerapkan pembelajaran itu dalam ingatan jangka masa panjang secara berkesan. Maka itu, Sweller (1988) mencadangkan bahawa pembelajaran yang efektif akan berlaku dalam keadaan yang setaraf dengan reka bentuk kognitif individu. Oleh itu, strategi pembelajaran yang mengoptimumkan peruntukan sumber kognitif secara seimbang akan menentukan keberkesanan sesuatu pembelajaran.

Dalam hal ini, Sweller et.al (1998) mengetengahkan formula beban kognitif yang terdiri daripada tiga jenis beban kognitif; beban intrinsik, luaran dan *Germane*. Menurut beliau, beban intrinsik bersifat statik dan merujuk kepada tahap kepayahan sesuatu topik pembelajaran. Beban luaran pula merujuk kepada strategi dan pendekatan yang digunakan untuk menyampaikan sesuatu pengajaran. Misalnya, terdapat pelbagai langkah yang boleh dilakukan untuk menyampaikan pengajaran tatabahasa kepada murid. Oleh sebab kemampuan kognitif manusia itu terhad, kaedah pengajaran yang digunakan haruslah berkesan yakni menggunakan sumber kognitif manusia yang paling minimum untuk memproses maklumat yang hendak disampaikan. Oleh itu, beban luaran haruslah dikurangkan untuk memudahkan pemprosesan maklumat pada tahap ingatan jangka pendek. Beban *Germane* merujuk kepada beban kognitif yang memproses dan membina skema agar dapat disimpan ke dalam ingatan jangka panjang. Sweller et.al (1998:264) menjelaskan bahawa beban *Germane* ini harus dipupuk dalam sesuatu P&P agar pembinaan skema dapat dilaksanakan dengan berkesan. Pecahan setiap jenis beban kognitif yang optimum dapat diteliti dalam Rajah 1.

Rajah 1: Pecahan Beban Kognitif yang Optimum

Untuk mencapai tujuan tersebut, beliau menekankan penggunaan strategi-strategi yang berseghmen dan memeringkatkan input pembelajaran itu. Dalam erti kata lain, sebuah P&P haruslah diajarkan secara berdikit-dikit dan berperingkat yakni secara berseghmen. Apabila strategi sedemikian dapat digunakan, beban luaran dapat dikurangkan serta-merta dan beban *Germane* meningkat. Justeru, kemampuan kognitif murid dibantu untuk memproses maklumat yang disampaikan dalam sebuah P&P untuk mencapai hasil pembelajaran yang cemerlang.

Kaedah Imlak

Secara amnya, imlak merupakan satu kaedah yang sudah lama digunakan dalam P&P. Menurut Gultekin dan Aktay (2014), *dictation* ditakrif sebagai pemindahan maklumat yang didengar kepada tulisan. Dalam kajian Morris (1983), beliau menganggap imlak sebagai kaedah menginterpretasikan semula yang aktif oleh seorang murid. Alkire (2002:3) pula mendefinisikan imlak sebagai teks otografi yang ditranskripsikan oleh murid. Beliau menambah bahawa kaedah imlak memfokuskan pendengaran murid, melatih murid untuk membeza-bezakan bunyi bahasa dan membantu murid menilai dirinya sendiri. Montalvan (1990) dalam kajiannya menyenaraikan 20 kelebihan menggunakan kaedah imlak. Salah satunya ialah imlak membantu murid mempelajari tatabahasa. Justeru, dapat dirumuskan bahawa imlak merupakan satu kaedah yang amat relevan digunakan untuk mengajar kata sendi nama sebagai sebahagian komponen tatabahasa.

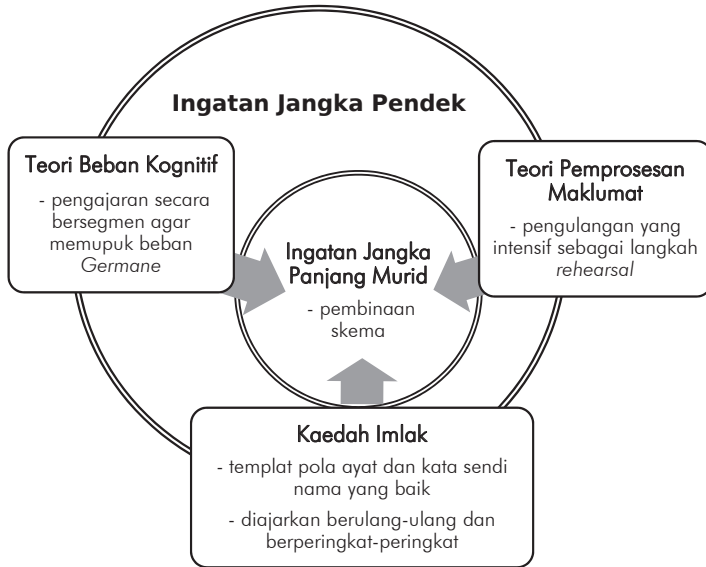
Kerangka Konseptual Kajian

Kesimpulan, teori pemprosesan maklumat, teori beban kognitif dan kaedah imlak yang dibincangkan di atas ini dapat direalisasikan dalam bentuk kerangka konseptual seperti yang tertera di Rajah 2 berikut.

Rajah 2: Kerangka Konseptual Kajian

Apabila diteliti kerangka konseptual dalam Rajah 2, dapat difahami bahawa kaedah imlak ini diaplikasikan terhadap murid pada tahap ingatan jangka pendek, yakni bulatan yang besar. Pada masa yang sama, unsur pengulangan yang wujud dalam imlak dilakukan secara intensif dianggap sebagai *rehearsal* agar murid tidak melalui proses lupa. Sehubungan itu, pengajaran kata sendi nama melalui kaedah imlak yang dilakukan secara berperingkat-peringkat pada tahap itu akan mengurangkan beban luaran dan memupuk beban *Germane*. Lantas, gabungan kedua-dua konsep tersebut akan membantu murid memindahkan maklumat yang dipelajari, iaitu kata seni nama kepada ingatan jangka panjang dengan lebih mudah.

Bahan Kajian

Bahan kajian yang digunakan merupakan tiga teks imlak. Ketiga-tiga teks imlak dihasilkan dengan tema yang berbeza-beza dan memaparkan penggunaan pola ayat: FN + FK + FSN. Sehubungan itu, penggunaan pola ayat ini diselaraskan dan dikekalkan bagi ketiga-tiga teks bagi mewujudkan ketekalan.

Walau bagaimanapun, sebagai wacana berbentuk teks; penanda wacana, adverbs dan proses penyongsangan telah digunakan demi mewujudkan unsur tautan. Teks imlak pertama menggunakan kata sendi 'di' dan 'ke'. Teks imlak kedua pula, 'di', 'ke', 'pada' dan 'kepada' manakala teks imlak ketiga menggunakan 'di', 'ke', 'pada', 'kepada', 'dari' dan 'daripada'. Sememangnya, teks imlak yang berisi kata sendi nama ini dihasilkan secara bertahap-tahap supaya pengetahuan disampaikan secara berperingkat-peringkat kepada murid-murid.

Subjek Kajian

Responden yang terlibat dalam kajian ini merupakan 45 orang murid darjah tiga dari tiga buah sekolah rendah, yakni Sekolah Rendah Bendemeer, Sekolah Rendah Greendale dan Sekolah Rendah Townsville. Murid-murid dipilih merentasi tahap keupayaan mereka dan mempunyai latar belakang yang berbeza-beza.

Instrumen Kajian

Bagi mengumpulkan data primer, kajian akan menggunakan tiga instrumen. Pertama, borang soal selidik murid yang akan mengumpulkan maklumat bersifat kuantitatif. Borang ini berbentuk tertutup dan mengikut skala Likert. Soalan-soalan itu akan berlegar sekitar pengalaman mereka semasa menjalani sesi eksperimen. Skor borang soal selidik ini akan dijumlahkan dan dipuratakan sebagai nilai ukuran untuk meneliti pencapaian objektif pertama.

Kedua, borang soal selidik guru akan mengumpulkan data bersifat kuantitatif dan kualitatif. Borang soal selidik ini berbentuk tertutup dan terbuka. Soalan-soalan tertutup akan mengikut skala Likert dan skornya akan dijumlahkan dan dipuratakan sebagai nilai ukuran untuk mencapai objektif pertama. Soalan terbuka pula akan berlegar sekitar cadangan dan pandangan seorang guru mengenai penggunaan kaedah imlak sebagai strategi dalam P&P kata sendi nama. Jawapan-jawapan daripada bahagian ini akan digunakan bagi menyokong lagi pendapat dan hasil dapatan kajian.

Ketiga, praujian dan pascaujian yang bertujuan untuk menilai tahap penguasaan murid sebelum dan selepas melalui sesi eksperimen tersebut.

Ujian ini terdiri daripada 12 soalan mengisi tempat kosong dalam ayat. Maka itu, markah yang diperoleh akan dinilai ke atas jumlah 12 markah. Setiap kata sendi nama akan diuji sebanyak dua kali. Soalan-soalannya bagi praujian dan pascaujian mempunyai perbezaan kecil dari segi nama subjek atau tempat. Pada masa yang sama, kedudukan soalan turut dipelbagaikan bagi kedua-dua ujian tersebut. Hasil analisis praujian dan pascaujian akan digunakan bagi meneliti pencapaian objektif kedua-dua kajian.

Prosedur Kajian

Prosedur kajian dapat dibahagikan kepada dua, yakni prosedur persediaan dan prosedur pelaksanaan. Prosedur persediaan merujuk kepada langkah yang diambil dalam menghasilkan bahan-bahan serta instrumen kajian. Dalam langkah ini, pengkaji mengambil kesempatan untuk memastikan teks imlak yang disediakan sesuai dari segi tahap keupayaan murid-murid Darjah 3. Selain itu, pengkaji juga memastikan bahawa kata sendi nama yang digunakan terdapat dalam Sukatan Bahasa Melayu Sekolah Rendah.

Prosedur pelaksanaan merujuk kepada langkah-langkah yang berlaku semasa kajian lapangan tersebut. Sebagai langkah pertama, praujian akan dijalankan sebelum menjalankan tiga sesi P&P untuk menilai tahap penguasaan murid. Sesi P&P ini dilaksanakan untuk mengajar murid-murid menggunakan kata sendi nama melalui kaedah imlak. Setiap sesi ini akan dimulakan dengan set induksi bagi mengaktifkan skema dengan menggunakan soalan rangsangan. Seterusnya, objektif pengajaran akan dinyatakan kepada murid-murid lalu disambungkan dengan aktiviti pertama yang melibatkan proses mendengar dan membaca imlak bersama guru. Setelah itu, murid-murid menulis imlak yang diperdengarkan oleh pembacaan guru. Sesi P&P akan diakhiri dengan penilaian formatif bagi mendapatkan lapor balik terhadap pemahaman murid mengenai pengajaran tersebut. Setelah ketiga-tiga sesi P&P dijalankan dengan sempurna, pengkaji akan menilai murid-murid melalui pascaujian.

DAPATAN KAJIAN DAN PERBINCANGAN

Dapatan kajian merangkumi perbincangan analisis data kuantitatif dan kualitatif. Analisis akan dijalankan mengikut kaedah statistik (Majid Konting, 2000).

Analisis Dapatan Keberkesanan Kaedah Imlak

Analisis dapatan ini akan membincangkan dapatan bagi item-item dalam borang soal selidik murid dan guru. Bagi data kuantitatif, perbincangan akan dilakukan dengan memadankan nilai min dalam selang skala min seperti dalam Jadual 1 dan 2 di bawah ini.

Jadual 1: Selang Skala Min Borang Soal Selidik Guru

Selang Skala Min	Tahap
4.21 – 5.00	Sangat setuju
3.41 – 4.20	Memuaskan
2.61 – 3.40	Sederhana
1.81 – 2.60	Kurang memuaskan
1.00 – 1.80	Sangat tidak setuju

Jadual 2: Selang Skala Min Borang Soal Selidik Murid

Selang Skala Min	Tahap
2.41 – 3.00	Sangat setuju
1.71 – 2.40	Setuju
1.00 – 1.70	Tidak setuju

Selang skala min digunakan untuk menjelaskan kedudukan min bagi keseluruhan bilangan subjek dalam perbincangan analisis. Pengolahan dan pengukuran data bagi setiap item boleh diteliti dalam bentuk jadual taburan frekuensi. Beberapa item sahaja akan dipilih untuk tujuan perbincangan.

Analisis Dapatan Kuantitatif Borang Soal Selidik Murid

Jadual 3: Tahap Kepuasan Pernyataan A2

A2: Saya faham kata sendi nama dengan lebih baik melalui imlak.	Markat (Σ)	Frekuensi (X)	Jumlah Markat (ΣX)	Peratus (%)
Saya sangat setuju	3	32	96	71%
Saya setuju	2	12	24	27%
Saya tidak setuju	1	1	1	2%
Jumlah Keseluruhan		45	121	100%
Bilangan Subjek			45	
Min			2.69	

Berdasarkan Jadual 3 di atas, didapati 71% subjek kajian memilih keputusan 'Saya sangat setuju' dan 27% telah memilih keputusan 'Saya setuju'. Terdapat juga 2% yang diwakili seorang sahaja subjek kajian telah memilih keputusan 'Saya tidak setuju'. Walaupun demikian, peratusan kecil tersebut tidak menjejaskan tahap kepuasan subjek kajian secara keseluruhan. Hal ini disokong lagi dengan nilai min sebanyak 2.69. Nilai tersebut menunjukkan bahawa tahap kepuasan subjek kajian secara keseluruhan berada dalam julat kategori 'Saya sangat setuju'.

Berdasarkan Jadual 4 di bawah ini pula, 78% subjek kajian memilih keputusan 'Saya sangat setuju'. Keputusan 'Saya setuju' dan 'Saya tidak setuju' pula dipilih oleh sebanyak 11% subjek kajian setiap satu. Walaupun terdapat 11% yang memilih keputusan 'Saya tidak setuju', jumlah ini masih lagi kecil dan tidak menjejaskan tahap kepuasan majoriti subjek kajian, iaitu seramai 89%. Jumlah min yang diraih, 2.67 tetap meletakkan tahap kepuasan subjek kajian dalam julat kategori 'Saya sangat setuju'.

Jadual 4: Tahap Kepuasan Pernyataan A6

A6: Saya faham kata sendi nama dengan lebih baik apabila kata sendi itu diulang banyak kali dalam imlak.	Markat (Σ)	Frekuensi (X)	Jumlah Markat (ΣX)	Peratus (%)
Saya sangat setuju	3	35	105	78%
Saya setuju	2	5	10	11%
Saya tidak setuju	1	5	5	11%
Jumlah Keseluruhan		45	120	100%
Bilangan Subjek			45	
Min			2.67	

Jadual 5: Tahap Kepuasan Pernyataan A7

A7: Saya faham kata sendi nama lebih baik apabila kata sendi diajar berdekatan-dikit.	Markat (Σ)	Frekuensi (X)	Jumlah Markat (ΣX)	Peratus (%)
Saya sangat setuju	3	31	93	69%
Saya setuju	2	14	28	31%
Saya tidak setuju	1	0	0	0%
Jumlah Keseluruhan		45	121	100%
Bilangan Subjek			45	
Min			2.69	

Berdasarkan Jadual 5 di atas ini, 69% subjek kajian memilih keputusan 'Saya sangat setuju' dan 31% pula memilih 'Saya setuju'. Jumlah min secara keseluruhan, 2.69 juga meletakkan tahap kepuasan subjek kajian dalam julat kategori 'Saya sangat setuju'. Bersandarkan perbincangan item-item analisis di atas ini, jelas bahawa metode pengulangan dan pengajaran secara bertahap-tahap meyakinkan murid terhadap pembelajaran kata sendi nama. Kenyataan ini turut dapat disokong dengan jumlah min secara keseluruhan, iaitu sebanyak 2.70 dalam Lampiran 1.

Analisis Dapatan Kuantitatif Borang Soal Selidik Guru

Perbincangan item-item borang soal selidik guru akan dianalisis melalui kaedah statistik juga. Berdasarkan Jadual 6 di bawah ini, jumlah 50% mewakili keputusan 'Sangat setuju' dan 'Memuaskan'. Walaupun demikian, jumlah min 4.50 turut meletakkan tahap kepuasan subjek kajian dalam selang skala min 4.21 – 5.00, iaitu kategori 'Sangat setuju'. Secara tidak langsung, analisis dapatan Jadual 7 turut mengongsi dapatan yang sama. Oleh itu, perbincangan bagi Jadual 7 tidak akan dilanjutkan.

Jadual 6: Tahap Kepuasan Pernyataan B4

B4: Kaedah imlak (yang kata sendi namanya) diajarkan secara bertahap-tahap memudahkan pemprosesan maklumat murid.	Markat (Σ)	Frekuensi (X)	Jumlah Markat (ΣX)	Peratus (%)
Sangat setuju	5	2	10	50%
Memuaskan	4	2	8	50%
Sederhana	3	0	0	0
Kurang memuaskan	2	0	0	0
Sangat tidak setuju	1	0	0	0
Jumlah Keseluruhan		4	18	100%
Bilangan Subjek			4	
Min			4.50	

Jadual 7: Tahap Kepuasan Pernyataan B5

B5: Kaedah imlak (yang diulang-ulang) mengukuhkan pemahaman murid terhadap penguasaan penggunaan kata sendi nama.	Markat (Σ)	Frekuensi (X)	Jumlah Markat (ΣX)	Peratus (%)
Sangat setuju	5	2	10	50%
Memuaskan	4	2	8	50%
Sederhana	3	0	0	0
Kurang memuaskan	2	0	0	0
Sangat tidak setuju	1	0	0	0
Jumlah Keseluruhan		4	18	100%
Bilangan Subjek			4	
Min			4.5	

Berdasarkan Jadual 8 di bawah ini, sebanyak 75% subjek kajian memilih keputusan 'Sangat setuju' dan hanya 25% memilih keputusan 'Memuaskan'. Justeru, tahap kepuasan subjek kajian amat memberangsangkan bagi item tersebut. Hal ini turut disokong dengan jumlah min yang tinggi, iaitu 4.75 yang sekali gus meletakkan tahap kepuasan subjek kajian dalam kategori 'Sangat setuju'.

Jadual 8: Tahap Kepuasan Pernyataan B6

B5: Kaedah imlak (yang dijalankan) mendorong murid ke arah menginput maklumat hingga ke memproses maklumat (berulang kali) hingga ke menyimpan maklumat tersebut dalam ingatan jangka panjang.	Markat (Σ)	Frekuensi (X)	Jumlah Markat (ΣX)	Peratus (%)
Sangat setuju	5	3	15	75%
Memuaskan	4	1	4	25%
Sederhana	3	0	0	0
Kurang memuaskan	2	0	0	0
Sangat tidak setuju	1	0	0	0
Jumlah Keseluruhan		4	9	100%
Bilangan Subjek			4	
Min			4.75	

Dengan merujuk kepada perbincangan item-item analisis ini, dapat dirumuskan bahawa subjek kajian tersebut turut menyokong bahawa pembelajaran kata sendi nama yang dilakukan secara berulang-ulang dan bertahap-tahap dalam kaedah imlak dapat memindahkan pengetahuan kata sendi nama daripada ingatan jangka pendek hingga ke ingatan jangka panjang. Maka itu, dapat disimpulkan bahawa kaedah imlak ini amat berkesan dalam meningkatkan tahap penguasaan murid.

Analisis Dapatan Kualitatif Borang Soal Selidik Guru

Apabila diteliti dari sudut aspek kekuatan kaedah imlak, pemerhati kajian mendapati bahawa subjek kajian lebih terlibat dalam proses pembelajaran mereka. Unsur pengulangan dapat membantu mereka mengingat pengajaran mereka manakala pengajaran yang dilakukan secara progresif pula membantu dalam penguasaan konsep secara berkesan.

Pemerhati kajian telah meneliti dua kelemahan dalam pelaksanaan kaedah imlak tersebut. Pertama, pengulangan secara audio (bacaan guru) dan visual (slaid) kurang menarik. Saranan yang diberikan adalah untuk menyelitkan penggunaan ICT secara interaktif agar dapat menyeronokkan lagi sesi pengajaran. Kedua, subjek kajian memerlukan lebih daripada tiga sesi pengajaran untuk benar-benar mengukuhkan konsep kata sendi nama. Justeru, pemerhati kajian menyarankan untuk melebihi sesi pengajaran.

Dari sudut ketersauran pula, semua pemerhati kajian bersetuju bahawa kaedah imlak ini boleh digunakan dalam pengajaran komponen-komponen tatabahasa yang lain. Hal ini disebabkan subjek kajian terlibat aktif dalam sesi pengajaran. Pada masa yang sama, kaedah imlak ini menyediakan contoh-contoh *modelling* yang baik untuk dicontohi dalam pembelajaran. Secara keseluruhan, kelemahan-kelemahan yang dibincangkan berpunca dari sudut teknikal dan tidak menjejaskan kewibawaan dapatan. Justeru, kaedah imlak ini masih dianggap berkesan dalam pengajaran kata sendi nama.

Analisis Dapatan Praujian dan Pascaujian

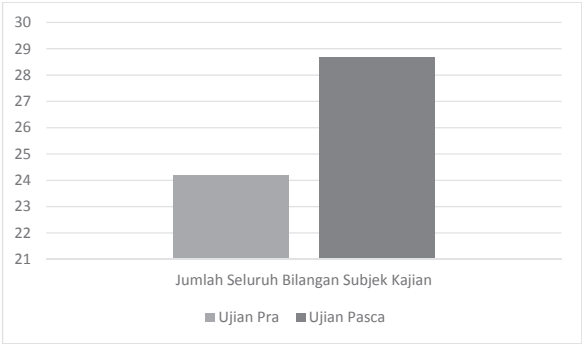
Seperti yang dinyatakan, terdapat 45 murid daripada tiga buah sekolah yang

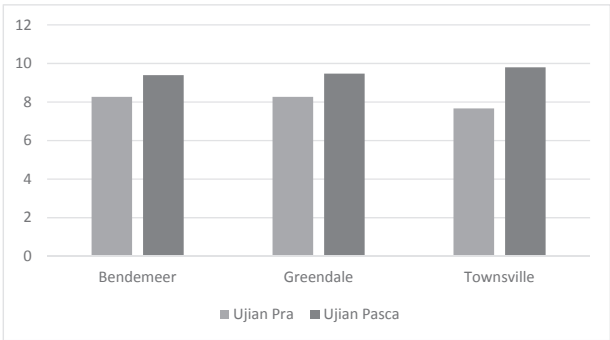
terlibat sebagai subjek kajian. Setelah praujian dan pascaujian disemak dan dianalisis, pengkaji mendapati beberapa dapatan yang memberangsangkan. Secara umumnya, pengiraan min akan digunakan bagi mendapatkan gambaran keseluruhan analisis. Nilai min secara keseluruhan boleh dilihat dari sudut yang umum dalam Rajah 3.

Rajah 3: Jumlah Keseluruhan Nilai Min Praujian dan Pascaujian

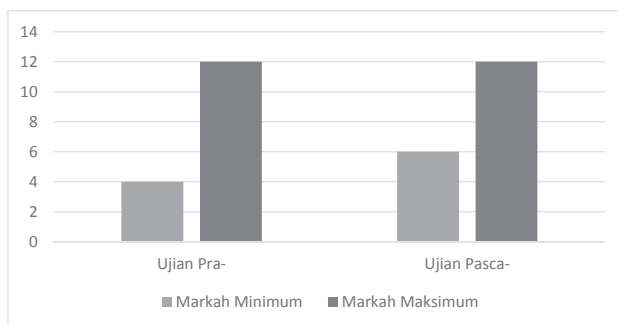
Berdasarkan Rajah 3, nilai keseluruhan min yang dicampurkan menunjukkan kenaikan yang positif, iaitu dari 24.2 ke 28.7. Julat antara kedua-dua markah sebanyak 4.5 jelas menunjukkan kenaikan yang memberangsangkan. Dari sudut lebih terperinci, nilai-nilai min yang dipecahkan kepada setiap sekolah boleh diteliti dalam Rajah 4 di bawah ini.

Rajah 4: Nilai Min Praujian dan Pascaujian Peringkat Sekolah

Berdasarkan Rajah 4, nilai keseluruhan min bagi ketiga-tiga sekolah menunjukkan kenaikan positif. Nilai keseluruhan min bagi praujian untuk Sekolah Rendah Bendemeer ialah 8.27 dan pascaujian ialah 9.40. Nilai keseluruhan min bagi praujian untuk Sekolah Rendah Greendale ialah 8.27 dan pascaujian ialah 9.47. Nilai keseluruhan min bagi praujian untuk Sekolah Rendah Townsville ialah 7.67 dan pascaujian ialah 9.80. Jelas, Sekolah Rendah Townsville menunjukkan kenaikan yang paling tinggi berbanding Sekolah Rendah Bendemeer dan Sekolah Rendah Greendale. Faktor-faktor menyumbang kepada kenaikan ini boleh disebabkan sama ada kohort murid, kecekapan guru mengajar ataupun suasana pembelajaran. Walau bagaimanapun, peningkatan ketiga-tiga buah sekolah amat relevan dan merujuk kepada min keseluruhan, iaitu mengambil kira peningkatan setiap subjek kajian. Oleh itu, jumlah ini dapat disahkan sebagai kenaikan yang signifikan. Selain itu, peningkatan yang serupa turut dapat dilihat dari sudut markah minimum dan maksimum penilaian praujian dan pascaujian.

Rajah 5: Markah Minimum dan Maksimum Praujian dan Pascaujian

Berdasarkan Rajah 5, terdapat peningkatan sebanyak 2 markah bagi nilai minimum daripada 4 hingga ke 6. Pencapaian markah ini telah dicapai oleh subjek kajian B2. Bagi nilai maksimum pula, terdapat peningkatan sebanyak 0 markah kerana subjek kajian telah mencapai markah 12 bagi praujian dan pascaujian. Markah ini dikongsi oleh subjek kajian A1 dan B6. Maka itu, dirumuskan bahawa langkah intervensi ini amat sesuai bagi murid-murid yang tahap keupayaannya lemah atau sederhana.

Walau bagaimanapun jika diteliti terdapat beberapa subjek kajian yang tidak menunjukkan sebarang peningkatan dalam pencapaian markah ujian praujian dan pascaujian. Terdapat seramai 11 subjek kajian daripada ketiga-tiga sekolah yang tergolong dalam kategori ini. Markah tahap penguasaan mereka yang statik ini boleh disebabkan beberapa faktor asing atau luaran yang tidak dapat dikawal. Misalnya, tahap keyakinan diri, tahap fokus mental atau kesihatan diri pada masa mengambil ujian tersebut. Walau bagaimanapun, jumlah subjek kajian ini masih kecil, iaitu sebanyak 24 peratus dan tidak menjejaskan peningkatan min yang diraih dalam perbincangan analisis sebelum ini.

Maka itu, analisis dapatan keseluruhan min yang dibincangkan pada bahagian awal tetap mengesahkan peningkatan yang berwibawa. Oleh itu, perbincangan analisis merumuskan bahawa kaedah imlak yang digunakan bersandarkan perspektif teori jelas meningkatkan tahap penguasaan kata sendi nama subjek kajian secara keseluruhan.

Antara penambahbaikan yang boleh dilakukan sekiranya kajian ini ingin dilanjutkan adalah dengan menyelitkan penggunaan ICT yang interaktif. Misalnya, penggunaan aplikasi pembacaan imlak yang boleh dilaksanakan secara individu dan pada tahap masa masing-masing. Pada masa itu, sesi P&P turut boleh dilakukan secara sendiri dan guru boleh berfungsi sebagai fasilitator sahaja. Selain itu, hanya tiga sesi P&P sahaja yang telah dilaksanakan bagi kajian ini. Oleh itu, kajian menyarankan agar sesi P&P dilebihkan agar pemerhatian dan pembelajaran akan lebih mantap dan menyeluruh.

KESIMPULAN

Secara tuntas, tidak boleh dinafikan bahawa landskap P&P sentiasa berubah mengikut peredaran zaman dan profil murid. Walau bagaimanapun, kaedah-kaedah yang mungkin dianggap sesetengah pihak sebagai lapuk tidak boleh diketepikan kerana kaedah-kaedah tersebut masih lagi mempunyai nilai yang tinggi seperti kaedah imlak yang digunakan dalam kajian ini. Tambahan lagi, kaedah imlak itu diadunkan dengan prinsip-prinsip kognitif yang bersesuaian dan bertepatan. Jelas, perbincangan dapatan yang diraih dalam kajian ini amat positif lantas mengesahkan kaedah imlak sebagai kaedah yang berkesan dan

berwibawa. Oleh itu, objektif-objektif yang mengawal arah kajian ini juga telah tercapai pada akhir kajian ini. Natijahnya, kaedah imlak masih lagi dianggap relevan dan berkesan dalam meningkatkan P&P tatabahasa termasuk yang berkaitan dengan kata sendi nama.

Nota:

Guru yang turut terlibat dalam kajian:

1. Ghazali Mohamed Ibrahim
Sekolah Rendah Townsville

RUJUKAN

- Alkire, S. (2002). *Dictation as a language learning device*. The Internet TESL Journal, 8(3), 1-7.
- Atkinson, R. C., & Shiffrin, R. M. (1968). *Human memory: A proposed system and its control processes*. *Psychology of learning and motivation*, 2, 89-195.
- Domsy J.GH. (2015). *The effect of standard dictation on grammar learning ability of young iranian beginner EFL learners*. *International Journal of Language Learning and Applied Linguistik World*, 9(3), 156 – 166.
- Gagne, E. (1985). *The Cognitive Psychology of School Learning*. Boston: Little, Brown and Company.
- Gultekin, M & Aktay, E.G. (2014). *Dictation activities in reading and writing instruction*. Inono University Journal of the Faculty of Education, 15(2), 19-44.
- Hajiyah Kechik @ Mohamed Zain. (2010). Penggunaan kata sendi nama Bahasa Melayu dalam kalangan pelajar universiti. [Masters thesis]. Universiti Putra Malaysia, Selangor.
- Hameelah Adnan. (2006). Meningkatkan penguasaan penggunaan imbuhan awalan, akhiran dan apitan dalam mata pelajaran Bahasa Melayu menggunakan K\ kaedah imlak. *Jurnal Kajian Tindakan Negeri Johor*, 1-8
- Majid Konting. (2000). *Kaedah Penyelidikan Pendidikan*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

- Montalvan, R. 1990. Dictation updated: *Guidelines for teacher-training workshops*. Dlm English language programs, U.S. Department of State, USA.
- Moray, N. (1979). *Mental workload: Its theory and measurement*. New York: Plenum
- Morris, S. (1983). *Dictation: A technique in need of reappraisal*. ELT Journal, 37(2), 121-126.
- Ngozi. E. E. (2011). *Dictation as a veritable tool for language proficiency on project educational reform in Nigeria*. An International Multidisciplinary Journal, Ethiopia, 5(6), 18-25.
- Plass, J.L., Moreno, R., & Brunken, R. (Peny). (2010). *Cognitive load theory*. New York: Cambridge University Press.
- Slate, J.R. & Charlesworth, J.R. Jr. (1988). *Information processing theory: Classroom Applications [Microform]*. Dlm ERIC Clearinghouse microfiches. [Washington D.C.] ms. 1-17.
- Sweller, J. (1988). *Cognitive load during problem solving: Effects on learning*. Cognitive Science, 12(2), 257-285.
- Sweller, J., Van Merriënboer, J. J. G., & Paas, F. G. W. C. (1998). *Cognitive architecture and instructional design*. Educational Psychology Review, 10(3), 251-296.
- Zaleha Ahmad & Zubaidah Othman. (2014). Kemahiran menulis: Peningkatan kemahiran dalam kalangan pelajar melalui program Tinta Emas dalam *Seminar Bahasa Melayu, Menyemai Bahasa Menuai Budi*, MLCS Bishan, Singapura.

